

IN MEMORIAM

3. listopada je u Lupaku preminuo Petar Lackić, svima poznat kao Ujka iz Lupaka, a u subotu 5. listopada pokopan je u mjesnom groblju iz rodnog sela.

Ujka je za vrijeme svog života bio izrazito radišan, pravedan i nadasve pobožan čovjek, svakako najstariji i najuzorniji karaševski hodočasnik u Marijanska svetišta iz Radne, Čiklove i Karaševa. Najmanje je jednom tjedno pjevao napamet Veliku muku Sjećam se da mi je jednom prigodom, prije nešto više od godine dana, Ujka rekao kako je on u svetište iz Radne hodočastio pješice više puta nego što je u tom trenutku imao godina, što je bila čista istina jer je nekoliko desetljeća hodočastio pješice u Radnu dva puta u godini, odnosno za Rusalijske i za svetu Mariju malu. Posebice u zadnjim godinama života imao je Ujka običaj prije svakog pješčenja u Radnu otići najprije kod doktorice iz Lupaka po vitamine, koji su prijeko potrebni kod teškog i dugotrajnog fizičkog napora. Zadnji put je bio u Radni ove godine, za Rusalijske, bolestan, ali radostan i duševno ispunjen. Mada ga je doktorica hitno uputila na preglede u bolnicu u Ričicu umjesto da mu propiše vitamine, nije Ujka želio propustiti zadnju priliku da pješćajući u omiljeno mu svetište i posljednji put pozdravi tamošnju orguljašicu i sve one koji su

ga tamo poznavali. Predosjećao je da će ga uskoro Bog pozvati u nebo. Isto u zadnjim godinama života Ujka je završio i prijepis na pisačkoj mašini svih marijanskih i hodočasničkih pjesama koje se mole za vrijeme šestodnevno mukotrpno pješćenja u Radnu. Pjesme je prepisivao do kasne jutarnje sate, onako kako je on najbolje znao i mogao, posebice ih je pisao u zimsko doba, kada nije bio više toliko

opterećen s fizičkim radovima. Takve ih je prepisane osobno donio u redakciju Zajedništva Hrvata jer mu je najveća želja bila da one budu sve zajedno publicirane u jednoj knjizi dostupnoj svim hodočasnicima iz karaševske zajednice.

Plod Ujkinog dugogodišnjeg truda i požrtvornosti je i „Hodočasnička pjesmarica“, izdana 2012. godine u Zajedništvu Hrvata, u obliku i sa sadržajem kojega je Ujka preporučio.

Završio bih sjećanje na Ujku iz Lupaka citirajući Mikolu Beula iz Karaševa, Ujkinog mlađeg prijatelja i suputnika u Marijanska svetišta, koji je u predgovoru „Hodočasničkih pjesmarica“ točno iznio Ujkinu najgoru želju života: „Vjerujemo da će karaševski Hrvati uvijek hodočastiti u Čiklovu; Radnu i u Lurdsko svetište iz Karaševa – dok bude vijeka i svijeta – i od srca pjevati, kako su to radili naši stari: Majko Božja, moli za nas!“ I vjerujemo, također, nadodao bih ja, da će pobožna karaševska zajednica zauvijek pamtiti Ujku, njegovu vjernost, skromnost i beskonačnu dobrotu.

Pokoj mu duši i neka mu je laka zemlja!

Hodočasnici u Lurdsko svetište iz Karaševa

Ivan Dobra

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Ivan DOBRA

Urednici: Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ; Marija ĐURKICA

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Ivan DOBRA

Redactori: Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavița-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI; Maria GIURCHIȚA

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U OVOM BROJU / ÎN ACEST NUMĂR:

ASVALTIRAN JE PUT...

str. 3
pag. 3

DE VORBĂ CU...

str. 5
pag. 5

VISOKE POBJEDE PROLAZA

str. 10
pag. 10

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XX
Broj: 103.
Listopad 2013.
Anul: XX
Nr.: 103
Oct. 2013

CE SE ÎNTÂMPLĂ CU POȘTA?

Haos și nervi întinși la maxim în ziua în care angajații poștei din Reșița au venit pentru a distribui pensiile, alocațiile și corespondența în comuna Carașova.

nastavak na 2. str.

nastavak s 1 str.

CE SE ÎNTÂMPLĂ CU POȘTA?

Încă de la primele ore ale dimineții s-au format cozi, care cu fiecare oră ce trecea deveneau din ce în ce mai mari, lumea înghesuindu-se în speranța de a ajunge cât mai repede la rând. Cum organizarea a fost proastă sau chiar a lipsit cu desăvârșire, mulți au stat la coadă încă de dimineață, iar când au ajuns la rând au avut neplăcuta surpriză de a afla că nu mai sunt bani, fiind nevoiți ca a doua zi să o ia de la capăt. La rândul lor, plicurile cu corespondența și facturile au fost trântite pe două mese, lumea adunată acolo a fost nevoită să se uite peste toate pentru a-și găsi plicul destinat. Nu s-a ținut cont nici de faptul că marea majoritate a celor prezenți erau bătrâni cărora le era greu să răsfoiască prin multitudinea de plicuri sau că cineva ar fi putut lua din greșeală plicul care nu îi era destinat. Până la urmă, cel mai important lucru este că lumea și-a primit banii.

Poșta Română a încheiat selecția personalului aferent procesului de restructurare. Peste 65% dintre angajații ce vor părăsi compania au optat individual pentru înscrierea în procesul de disponibilizare colectivă. Procesul de restructurare a Poștei Române are ca obiectiv pe termen scurt restabilirea echilibrului între volumul de prestații poștale și numărul de angajați ai companiei, asigurând astfel premisele creșterii competitivității Poștei Române pe piața serviciilor poștale, piață liberalizată începând cu luna ianuarie 2013. În cadrul procesului de restructurare a companiei vor fi disponibilizați 3.650 de angajați, pe baza procedurii și a setului de criterii stabilite de conducerea companiei, de comun acord cu Sindicatul lucrătorilor Poștali din România.

La Carașova, în urma disponibilizării unui angajat, s-a ajuns în situația neplăcută de a se închide poșta, deoarece ceilalți doi angajați și-au înaintat demisia în spirit de solidaritate cu colegul lor. Închiderea poștei din comuna noastră, fie ea și temporară, afectează deopotrivă locuitorii din labalcea, Nermed și Carașova. Cei mai afectați sunt însă pensionarii din aceste localități, bătrâni cu zeci de ani de muncă în spate, pentru care pensia reprezintă singura sursă de venit, banii necesari pentru cumpărarea medicamentelor și a pâinii de

toate zilele. Mulți dintre ei sunt prea bătrâni și bolnavi pentru a se deplasa la Reșița ca să-și ridice pensia, și așa mică cum este. Pensionarii din labalcea și Nermed și-au ridicat pensiile în Carașova, în împrejurările descrise la începutul articolului nostru. Până când se vor clarifica lucrurile la poșta din Carașova, plata facturilor (telefonul, curentul, internetul, televiziunea) se va efectua la Reșița. Este foarte trist că în secolul în care trăim s-a ajuns la așa ceva.

Primarul comunei Carașova, prof. Mihai Radan, și-a liniștit recent oamenii și le-a comunicat că directoarea Pușcu a propus deja organizarea unui concurs pentru ocuparea celor două locuri disponibile la poșta. Prin urmare, în scurt timp lucrurile ar trebui să intre în făgașul lor normal. Edilul comunei Carașova și-a mai informat concetățenii despre interesul a două bănci de a aduce un bancomat la noi în localitate, astfel încât oamenii să își poată primi banii la timp, ei având și posibilitatea de a-i lăsa în bancă și a-i ridica ori de câte ori au nevoie. Dar nu numai pensionarii pot beneficia de această oportunitate ci și părinții care primesc alocații pentru copiii lor. Cele două bănci sunt BCR și Raiffeisen Bank, astfel că oamenii au de unde alege, urmând ca fiecare să decidă unde să-și deschidă contul. Pe de altă parte, trebuie ținut cont de faptul că aducerea unui bancomat este extrem de costisitoare, la fel și întreținerea lui, iar cei de la bancă trebuie să adune un număr rezonabil de clienți pentru a putea instala un bancomat în comuna noastră.

Reprezentanții celor două bănci s-au deplasat zilele trecute în comuna Carașova și au preluat de la cei interesați actele necesare pentru eliberarea unui card. În acest mod au avut de câștigat ambele tabere, băncile și-au făcut clienți noi, iar locuitorii comunei nu au mai fost nevoiți să se deplaseze la sediile băncilor din Reșița. Mai rămâne de văzut dacă băncile au reușit să adune numărul necesar de clienți pentru instalarea bancomatului la Carașova.

Legat de poșta din Carașova, în data de 22 octombrie s-a organizat la Reșița concursul pentru ocuparea postului de agent poștal, însă rezultatele nu ne-au fost comunicate încă. În orice caz, noii agenți poștali ai comunei vor avea obligația de a pune la dispoziție câte o cameră din propria locuință pentru funcționarea Poștei.

Până atunci nu ne rămâne altceva de făcut decât să așteptăm și să sperăm că lucrurile se vor rezolva în favoarea întregii comunități.

Maria Giurchița

Svakog zadnjeg utorka u mjesecu s početkom od 13:00, na TVR3 prikazuje se naša emisija na hrvatskom jeziku. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Rešice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

PROSLAVA 40. OBLJETNICE PRIJATELJSTVA

Buševčani! Prvi puta u našoj povijesti pozvali smo k nama u goste naše drage iseljenike koji žive stotinama godina u susjednoj Rumunjskoj u selu Klokotič. Oni nisu zaboravili svoje porijeklo, svoj jezik, niti svoje ime. Po svojoj prilici oni će za dva mjeseca biti naši gosti.

Za našu publiku prikažat će nam svoju starinsku „Kraševansku svadbu“.

Posjetimo ovu priredbu!

Pozovimo ih u svoje domove, kao svoju dragu braću. Otvorimo im svoja srca, pokazimo im svoju bratsku ljubav, onako kako smo to uvijek činili i činimo kad nam dolaze u posjete naši najdraži gosti.

Nastojimo da kroz tih par dana, koliko će se oni zadržati u našem mjestu, u njihovom sjećanju ostanu samo najljepše uspomene na njihovu dragu braću i staru domovinu.

Iduće godine, uvjereni smo u to, kada mi dođemo k njima u posjete, da će ova gostoljubivost biti uzvraćena još većom mjerom nego što si mi možemo zamisliti.

.....
continuate din pag. 10

ADEVĂRATA FRUMUSEȚE...

gol pe dinăuntru", iar eu spun să nu uitați că odată cu trecerea timpului, viața își va trage ușor cortina peste acea frumusețe fizică, careia toți îi dau atâta importanță, iar atunci poate mulți dintre voi veți conștientiza cât de neînsemnată a fost acea frumusețe fizică în comparație cu frumusețea sufletească care zace în oameni și care poate trece neobservată ani la rând. Acest lucru dovedește faptul că frumusețea adevărată nu se poate observa, ea se descoperă, oamenii nu sunt frumoși doar atunci când au un fizic frumos lipsit de defecte, oamenii sunt frumoși atâta timp cât sufletul nu este putred, când inima oferă dragoste fără a aștepta ceva în schimb, iar ochii oferă priviri blânde și înduioșătoare, capabile să vindece rănilor sufletești.

Asta reprezintă adevărata frumusețe!

Beul Bianca Mihaela

Klokotički ansambl na pozornici iz Buševca

Ovako je glasio prvi poziv Upravnog odbora „Ogranka seljačke sloge“ žiteljima Buševca, mjesto u Hrvatskoj udaljen samo nekoliko kilometara od glavnoga grada Zagreba. Poziv je objavljen u kolovozu 1973, u 11. broju lista „Glas Buševca“.

Sve je počelo s inicijativom četvorice mladih Buševčana, članovi spomenutog Upravnog odbora: Stjepan Robić, Josip Vinter, Ivan Kos i Josip Kovačević, koji te godine, nadahnuti knjigom „Hrvati izvan domovine“ iz 1967, autora Većeslava Holjevca, odlučili krenuti prema Rumunjskoj kako bi saznali što više o turopoljskim Hrvatima iz „Keče kroate“, iz Tamiške županije. Tamo su kroz razgovor sa sedamdesetogodišnjakom Adamom Mikšićem saznali da se osmoga rujna svake godine, za Malu Gospu, u Karaševu sastaju svi rumunjski Hrvati: Kečani, Rekošani i Karaševci te da u Klokotiču postoji jedan izuzetan folklorni ansambl kojeg predvodi učitelj Đuređ Vatav.

Stigavši u Klokotič, četvorica entuzijasta iz Hrvatske stupaju u kontakt s učiteljem Vatavom i pozivaju ga u Hrvatsku, zajedno sa svojim ansamblom, kako bi na sceni iz Buševca predstavili svoju „Karaševsku svadbu“. S ovom je koreografskom temom, klokotički ansambl, te iste 73. godine, osvojio prvo mjesto na festivalu Cântarea României.

Ali, kako već dobro znamo, tadašnja vremena bila su savsim različita od ovih današnjih. Politička ograničavanja ljudskih sloboda, kojih je komunistički režim nametnuo svojim građanima, bila su raznovrsna, a jedno od njih odnosilo se na slobodu kretanja rumunjskih državljana van državnih granica. Stoga nije ni teško zamisliti nepovjerenje naših Klokotičana u uspješnost ove akcije nakon rastanka s gostiju.

Međutim, odmah što pristižu u Hrvatsku, četvorica članova Ogranka seljačke sloge pišu i šalju službene dopise Rumunjskoj ambasadi, Općinskom partijskom komitetu i šalju pismeni poziv klokotičkom ansamblu.

Nasuprot očekivanjima, viza za Jugoslaviju bijaše odobrena te na put za Buševac krenuše, po prvi puta, sedamdeset članova klokotičkog folklornog ansambla. A to je bio tek početak jednog lijepog prijateljstva između dvaju kulturnih društava, između Hrvata iz Buševca i Klokotiča.

Prošlo je 40 godina od tada, a prijateljstvo još uvijek traje.

Obljetnica ove dugogodišnje veze prijateljstva održala se u Buševcu 21. rujna 2013. Proslava je bila priređena u mjesnome Domu kulture uz prisustvo brojne publike, a nju je predvodio predsjednik etno zadruge OSS Buševac, Nenad Rožić. Slobodan Ghera, zastupnik hrvatske manjine u Rumunjskom parlamentu, prof. Petar Hategan i Dražen Barišić, gradonačelnik općine Velika Gorica čestitali su folklornim ansamblima Klokotiča i Buševca na dugotrajnoj suradnji.

Milja Vatav, koordinator klokotičkog ansambla i Golub Filca, ravnatelj Doma kulture u Klokotiču poklonili su buševačkom folklornom društvu jednu sliku u kojoj je bila obuhvaćena povijest ove suradnje kroz vrijeme te jednu flašu kvalitetnog vina, isto toliko star koliko i njihova prijateljska veza.

Nakon održanih govora i čestitanja uslijedio je nastup klokotičkog folklornog ansambla koji je predstavio buševačkoj publici četiri karaševska običaja: smerljanje, košenje žita, prelo i tradicionalnu svadbu.

Daniel Lucacela

VISOKE POBJEDE PROLAZA

Neočekivano dobre rezultate zabilježila je nogometna ekipa iz Karaševa u zadnjim dvjema utakmicama u okviru 5. lige Karaš – severinske županije.

Naime, u prethodnom je kolu, nakon izvrsnog izdanja na domaćem igralištu protiv Granitula iz Surduca, Prolaz slavio s visokih 6-0, dok se u zadnjem kolu Prolaz nadmetnuo i na igralištu četvrtoplasirane Berzovije s istim visokim rezultatom 6-0. Ove dvije visoke pobjede dovele su ekipu iz Karaševa do četvrtog mjesta na ljestvici, sa samo pet bodova zaostatka iza vodećeg Viitorula, i najbolji su pokazatelj da se u zadnje vrijeme igra Prolaza bitno promijenila na bolje. Forma igrača sastava iz Karaševa raste iz utakmice na utakmicu, navijači su opet počeli dolaziti u velikom broju na utakmice i mi se iskreno nadamo da će ova serija dobrih rezultata trajati jako dugo.

U sljedećem kolu, u karaševskom derbiju, Prolaz očekuje

na svom igralištu neugodnu Recoltu iz Ravnika, momčad koja je u zadnjem kolu upisala i prvu ovosezonsku pobjedu, svladavši Šošdeau s rezultatom 1-0. Sastav iz Ravnika trenutno zauzima 12 poziciju na ljestvici i dolazi s velikim ambicijama u Karaševo.

Prvi bolji Recoltin susjed na

ljestvici je nermički Partizan koji je u zadnjem kolu izgubio u gostima od prvoplasiranog Viitorula Vermeša s rezultatom 7-5. Partizan se nalazi na 11. mjestu na ljestvici, a u sljedećem će kolu pokušati izboriti bodove na gostovanju u Surducu.

Ivan Dobra

ADEVĂRATA FRUMUSEȚE NU SE OBSERVĂ, SE DESCOPERĂ

Din păcate trăim într-o lume în care frumusețea interioară, frumusețea sufletească, o educație aleasă, bunul simț trec deseori neobservate fără un fizic frumos.

Pentru majoritatea oamenilor nu contează felul de a fi sau felul de a gândi al unei persoane, toate acestea pălesc în fața frumuseții fizice.

Un frumos citat al lui Constantin Brâncuși spune că "trupul omenesc este frumos numai în măsura în care oglindește sufletul", însă pentru majoritatea persoanelor, sufletul nu se ia în considerare dacă trupul nu este definit de acea "frumusețe" mult prea apreciată în zilele noastre.

Ce-i drept, nici eu și nici alții nu avem dreptul să judecăm oamenii pentru care fizicul contează mult mai mult decât omul în sine, însă avem dreptul să le contestăm felul în care judecă ei persoanele cu diferite probleme ale aspectului aspect fizic (diferite forme de handicap, obezitate sau anorexie). De-a lungul timpului am avut de mai multe ori nefericita plăcere de a cunoaște genul de persoane care nu dau doi bani pe oamenii cu acest tip de probleme.

Nu știu cum este pentru alții să asculte jignirile adresate acelor oameni, dar pentru mine personal a fost trist să descopăr felul în care ei sunt catalogați ca niște "nemicuri".

Deseori acele persoane sunt judecate fără a li se cunoaște "povestea", fără a se cunoaște împrejurările nefericitelor întâmplări în care, fără voia lor, au ajuns protagoniști, întâmplări care, din păcate, și-au lăsat iremediabil amprenta asupra trupului lor. Mulți dintre ei au fost implicați în diferite accidente, mulți dintre ei sunt acei oameni trecuți în tinerete prin războaie fiind nevoiți să lupte din răspuțeri pentru propria viață. Mulți dintre ei sunt oameni cu grave probleme de sănătate cu impact asupra aspectului fizic.

Eu am avut prilejul de a cunoaște câțiva oameni în această situație și țin să spun că, în ciuda aspectului fizic, sunt niște oameni minunați și, deși sunt în situația în care sunt, nu judecă pe nimeni pentru felul în care sunt batjocoriți. Ei sunt acei oameni care au avut puterea de a se resemna la gândul că mereu vor fi priviți diferit de restul lumii. Ei sunt acei oameni care au puterea de a oferi o privire înțelegătoare persoanelor care îi umilesc.

Gândiți-vă cât de diferit ar fi totul dacă noi oamenii am învăța să gândim dincolo de fizicul unei per-

soane, dacă am pune preț pe sufletul acesteia.

Puneți-vă pentru câteva momente în pielea acestor oameni! Gândiți-vă cât de greu îi este unui nevătător să trăiască într-o noapte continuă, mereu depinzând de cineva, neavând posibilitatea de a observa ce și cine este în jurul lui. Gândiți-vă cât de greu îi este unui om să trăiască fără unul sau fără ambele membre și cât de greu îi este aceluși om să poarte povara de a fi numit "handicapat". Gândiți-vă cât de greu îi este unui om care suferă de obezitate, ce eforturi depune zilnic pentru a slăbi. Gândiți-vă cât de greu îi este unui om anorexic să fie catalogat drept "schelet", atâta timp cât el știe cât de cruntă este boala cu care se confruntă, atâta timp cât el încearcă din răspuțeri să ajungă la o greutate normală, fiind singura soluție pentru a-și salva viața.

Sunt atâtea oameni în această situație care au reușit să pășească prin viață cu demnitate și respect de sine, cu capul mereu sus.

O vorbă veche spune că "degeaba ești frumos pe dinafară, dacă ești

continuare în pag. 11

ASVALTIRAN JE PUT U KARAŠEVU

Dio Komunalnog puta 140, koji se proteže od ulaza u Karaševo pa sve do centra našega najvećeg mjesta konačno je asfaltiran.

Za radove izvršene u rekordnom vremenu, svega dva dana, pobrinula se tvrtka SC TEHNOCER SRL sa sjedištem u Nădlagu, u tamiškoj županiji, a cjelokupna investicija iznosila je 445.710, 30 leja s time što u ovu svotu nije uključen PDV.

Kada se hoće, onda se može. S obzirom da je karaševska komanda od županije ovaj put pod svoju oblast preuzela tek na početku ove godine i već ga je asfaltirala, onda se objektivno pitamo zašto naša županija nije ga asfaltirala u čitave deset godine, a i više, koliko je put bio pod njezinom oblast. Rupe su uvijek bile prisutne u čitavom tom vremenu, vozači su uništavali aute, asfalt je bio devastiran. Zar je karaševska komanda financijski jača od Karaš – severinske županije ili naša županija naprosto nam nije htjela asfaltirati put?

Asfaltirani kilometar od ulaza u selo pa sve do zgrade općine samo je dio Komunalnog puta 140, poznatog prije kao Županijski put DJ581A. Ostali, veći dio puta, izlazi iz Karaševa preko Kajča i proteže se nekoliko kilometara kroz naše carine sve do spajanja sa županijskom cestom Ričica – Oravica. To je glavni ekonomski put stanovnika iz Karaševa, a njegovo je stanje veoma loše jer je od 1998. godine, kada je postao županijski, pa sve do naših dana, ostavljen da se upropasti. Nadamo se kako će i njegov popravak započeti uskoro.

Tijekom vremena smo nebrojeno puta pisali o ovom našem putu. Sada bismo još jednom htjeli naglasiti nekoliko stvari. Prof. Milja Radan je odmah nakon što je prošle godine bio izabran za kneza karaševske općine poduzeo sve potrebne korake za prekategoriizaciju našeg

puta, odnosno za prelazak puta iz županijske nadležnosti u nadležnost karaševske komande jer je znao da će tek tada naša komanda imati zakonsko pravo ulagati u popravak i rehabilitaciju puta. S druge strane, imao je neugodna iskustva (kao i mi svi) s čelnicima županije, posebice s predsjednikom Karaš – severinskog županijskog vijeća, koji su u elektro-ralnim kampanjama, ničim izazvani, obećali Karaševcima da će im upravo put napraviti. Mnogi se sjećaju obećanja predsjednika Karaš – severinskog županijskog vijeća u jednoj elektoralnoj kampanji, zatim svjesne „restance“ u drugoj elektoralnoj kampanji, isto kao što se sjećaju i teških strojeva amplasiranih u centru sela neposredno prije biranja u trećoj elektoralnoj kampanji, strojevi čija je svrha bila uvjeriti i najveće karaševske pesimiste kako će davno zadato obećanje ipak biti ispunjeno. Nažalost, nije bilo ništa od svega toga. Vjerojatno se mnogi sjećaju i gospodina Rusu, tadašnjeg zastupnika PDL-a i samoproglašenog prijatelja Karaševaka koji je 2009. godine, sa stepenica karaševske komande, informirao mještane kako će se u najkraćem vremenskom roku započeti popravak ulaznog puta –

najprije s jednom plombom, a zatim će se staviti i „tratament termic“. Istom prilikom, nakon što se izjasnio o problematici našeg puta i o stupnju brzine njegova popravka, zastupnik Rusu je još držao obećati kako će periodično dolaziti u Karaševo, s ciljem pronalaska poteškoća s kojima se suočavaju mještani i općina. Došao je zastupnik Rusu u Karaševo i lani, prilikom kampanje za mjesne izbore, i opet je obećao da će nam asfaltirati put, umjesto da objasni zašto ga nije asfaltirao, i opet se ništa od toga nije ostvarilo.

Sve je ove činjenice, ali i mnoge druge, imao na umu karaševski knez kad je odlučio zatražiti prekategoriizaciju ovoga puta, odnosno prelazak puta iz oblasti županije u oblast karaševske općine. S drugim riječima, naš knez je bio apsolutno uvjeren da nam županija neće nikada napraviti put. Da stvar bude još gora i neugodnija, županija nam je prilikom prijedloga puta zatražila još i 80.000 leja za ustupak projekta kojega je u međuvremenu izradila. Tada nam je gosp. Roșet, direktor baštine Karaš – severinske županije, inače nadležan i za županijske puteve rekao sljedeće: „projekt je izrađen od Županijskog vijeća i bit će transferiran karaševskoj komandi besplatno ili uz naplatu, u skladu s odredbama zakona. Shodno pravicima i ekonomistima, još je preventivno dodao I. Roșet, projekt treba plaćen i odmah će biti transferiran karaševskoj komandi“.

Karaševska komanda nije kupila projekt od županije. Izradila je novi projekt za naš put, puno jeftiniji od županijskog projekta. Županija je sad ostala s našim projektom. Što će s njim?

Ivan Dobra

DA LI POSTOJE UROCI?

Kod mnogih ljudi, među kojima ima i naših Karaševaka, vlada strah od uroka.

Koliko je taj strah opravdan i kako se vjernik treba odnositi prema osobama za koje zna da se bave urocima?

Najprije recimo nešto o samim urocima (čaranju, činima) koji, nažalost, postoje, tj. postoje osobe koje se bave urocima sa željom da naštetite drugima. Uroci spadaju u obrede crne magije kojima se prizivaju zle sile da naštetite nekoj osobi, obitelji, stvari, itd. Poznati katolički egzorcist o. Gabriel Amorth navodi

Pogled iz kuta

da uroci spadaju u najčešća sredstva kojima se žele ostvariti đavolska zlodjela. Amorth dijeli uroke na one koji djeluju izravno (preko hrane ili pića u koje su umiješani začarani sastojci), neizravno (preko predmeta koji pripada osobi kojoj se želi naštetiti) ili povezivanjem (preko nekoga materijala kao transfera za zlokovni učinak).

Treba li se bojati uroka? Treba onoliko koliko se treba bojati sotone. Naime, kod uroka se također radi o djelovanju zlih (demonskih) sila. Sotona (đavao) je, prema riječi našega Gospodina, lažac i ubojica od početka. I bez uroka znamo da nam đavao svim silama nastoji naštetiti. Treba li ga se bojati? Sv. Augustin veli da je sotona kao pas na lancu: laje, ali ne može ujesti. Bolje rečeno: može ako mu se čovjek svojevremeno približi. Pred svim urocima i pred svim paklenim silama najbolja je obrana živjeti u stanju milosti, tj. živjeti bez smrtnoga grijeha. Ako smo u stanju milosti, tj. ako je Gospodin Bog u nama, mogu nas napasti sve paklene sile, a ne mogu nam ništa, jer je Onaj koji je u nama jači od pakla. Sv. Ivan Zlatousti rekao je da kršćanin, kada se vraća sa svete pričesti, izgleda sotonu kao zmaj koji baca vatru te da sotona bježi od njega jer ga se boji. Boji se, naime, Onoga koji je u duši kršćanina. To je bilo iskustvo i sv. Terezije Avilske i brojnih drugih svetaca.

milosti, ali je njegov duhovni život veoma slab i izložen napadajima. Potrebno ga je ojačati i to redovitim sakramentalnim životom, tj. svetom pričesti, potom redovitim molitvom i pokorom. Tek nakon dužega vremena provedenoga u stanju milosti osoba postaje ojačana pred napadajima zloga, na način da lakše nadvladava napasti.

Što ako netko osjeća da je na njemu neki urok, tj. kako ga skinuti? Potrebno je

Ali kada osoba počini smrtni grijeh te nastavlja živjeti u stanju smrtnoga grijeha, tada svojevremeno otvara vrata sotonu u svoj unutarnji svijet. Živjeti u stanju smrtnoga grijeha prvi je preduvjet da urok može naštetiti. Moć uroka te općenito crne magije, ograničena je na one nad kojima se već nalazi prokletstvo života u stanju odvojenosti od Boga po smrtnom grijehu. Kad se nad tim osobama izvrše obredi ureknuća ili crne magije, tada se, ustvari, samo vidljivo pokaže ono što već postoji, tj. prisutnost zloga u životu osobe koja je po smrtnom grijehu odvojena od Boga, izvora blagoslova i života. Određeni fenomeni (nepoznati glasovi, čudni zvuci, nesreće, itd.) samo su pokazatelj da na duhovnom planu nešto nije u redu.

Može li se urokom naštetiti osobi koja nije u stanju smrtnoga grijeha? Primjerice, malenom djetetu ili dobroj odrasloj osobi. Ili, hoće li osobi bez smrtnoga grijeha naštetiti ako popije ili pojede nešto začarano? Ovisi! Kad je riječ o malenom djetetu, čini se da je presudna vjera, tj. vjerski život roditelja. Ako maleno dijete pojede ili popije štogod začarano, dostatna je kratka blagoslovna molitva da otkloni smetnje. Kod odrasle osobe stvar je delikatnija. Ne biti u stanju smrtnoga grijeha još uvijek ne znači da dotična osoba ima razvijen duhovni život. Primjerice, kad se grješnik iskreno ispovjedi, oprošteni su mu svi grijesi te se nalazi u stanju

najprije ustvrditi na koji način urok djeluje te kroz koja je vrata mogao doći. Zato:

- 1) najprije učiniti odreknuće od svih oblika zala, magije, okultizma te smrtnoga grijeha;
- 2) učiniti dobru ispovijed i često pristupiti svetoj misi, tj. pričestiti se;
- 3) od srca oprostiti osobi za koju se smatra da je nanijela zlo;
- 4) pokušati otkriti predmete preko kojih djeluje urok. Ako ih se otkrije, poškropiti ih blagoslovljenom vodom te ih spaliti na otvorenom uz izgovaranje molitve. Ruke oprati u blagoslovljenoj vodi;
- 5) u slučaju neuobičajne boli u želudcu prouzročene konzumiranjem hrane ili pića u koje su bili umiješani uroci, osoba treba piti svetu vodu ili blagoslovljene soli.

Ne smije odlaziti kod vračara ili gatar, nego se treba obratiti svećeniku.

Dr. theol. Davor Lucacela

STUDIRANJE HRVATSKOG JEZIKA KAO B PREDMET NA LMA (LIMBI MODERNE APLICATE) NA SVEUČILIŠTU U BUKUREŠTU

Hrvatski se jezik na Fakultetu stranih jezika i književnosti Sveučilišta u Bukureštu, može studirati, u okviru Odjela za rusku i slavensku filologiju, kao glavni (A) predmet, a od ove godine i kao drugi (B) predmet.

Zaseban Odsjek za hrvatski jezik, Kroatistika, postoji od 1996. godine. Za osnivanje zasebnoga studija hrvatskoga jezika i književnosti iznimno je zaslužan prof. dr. Dorin Gamulescu, profesor u miru i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bukureštu, pogotovo tadašnji konzul g. Petar Sušnjara zajedno sa suprugom, gospođom Ružicom Sušnjarom, prvom lektoricom na ovom odsjeku.

Do ove je godine postojao samo trogodišnji studij hrvatskoga jezika i književnosti, kao studij filologije, na kojem je hrvatski A predmet. Studij se može upisati svake treće godine, tako da svake godine studira samo jedna generacija. Sadašnja je generacija studenata na 3. godini studija. Ima ih osamnaest i ove akademske godine završavaju svoj studij. Na Odsjeku za hrvatski jezik najvećim dijelom predaju i drže jezične vježbe diplomirani kroatisti i magistri znanosti koji su diplomirali, odnosno magistrirali kroatistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Nakon diplomiranja studenti imaju priliku upisati još dvije godine magisterija, te tako upotvoriti svoje znanje iz kroatistike i slavistike.

Ovim člankom zapravo namjeravamo skrenuti pozornost maturanata da se od ove akademske godine hrvatski upisuje i kao B (drugi) predmet, na vrlo traženom smjeru među studentima, a to je takozvani LMA (Limbi Moderne APLICATE), na kojem je engleski A (glavni) predmet, a među B predmetima ove se godine našao i hrvatski. Ovu grupu, odnosno engleski - hrvatski ove je godine, prve uostalom s ovom kombinacijom, upisalo 28 studenata.

Ne trebamo posebno naglašavati da je Sveučilište u Bukureštu najprestižnije Sveučilište u Rumunjskoj, i da je za svakog studenta i diplomiranog apsoluta šansa više za pronalazak posla kao i za veću mogućnost usavršavanja u inozemstvu.

No, iako već šesnaest godina postoji Odsjek za hrvatski jezik u

Bukureštu, nažalost, svih ovih godina nijedan od studenata nije bio hrvatske nacionalnosti, odnosno podrijetlom iz naših krajeva. S jedne strane razumljivo, jer je Bukurešt nama poprilično daleko a troškovi života prilično visoki.

Mnogi se maturanti iz naših mjesta možda pitaju što mogu raditi nakon diplomiranja s hrvatskim jezikom. No, ne smijemo zaboraviti da oni diplomiraju dva jezika, od kojih je jedan svjetski a jedan hrvatski, i s takvom kombinacijom šanse za dobivanje posla u jednoj velikoj kompaniji su veće. Osim toga, ove je godine Republika Hrvatska postala punopravnom članicom Europske Unije pa se traži sve više prevoditelje i činovnika i u Bruxellesu.

Danas mnogi članovi naše zajednice imaju sada više nego prosječne mogućnosti da bi svojoj djeci omogućili studirati što žele i gdje žele. A jedan od izbora bi mogao biti hrvatski i još neki strani jezik u Bukureštu!

Kako je sada počela školska i akademska godina, nadamo se da ćemo ih potaknuti da razmisle i o

ovoj mogućnosti studiranja. Do tada, dobro im i uspješno učenje!

VAŽNA OBAVIJEST

Gospodin Josip Leko, predsjednik Hrvatskog sabora dolazi u službeni posjet Rumunjskoj.

Prema obavijestima na službenim stranicama Zastupničkoga doma Parlamenta Rumunjske saznajemo da, na poziv g. Valeriu Zgoneae, predsjednika Zastupničkoga doma Parlamenta Rumunjske, u razdoblju od 3.- 5. studenoga ove godine, predsjednik Hrvatskoga sabora, g. Josip Leko, dolazi u službeni posjet Rumunjskoj.

Posjet će predstavljati važan trenutak za produbljivanje i jačanje bilateralnog parlamentarnog dijaloga između Zastupničkoga doma Parlamenta Rumunjske i Sabora Republike Hrvatske.

Maria Lațchici

PANTOFARII HOȚOMANI

Cu cât sunt povestite mai mult și ascultate de către cei împătimiți într-ale tagmei, cu atât parcă, poveștile pescărești devin mai frumoase și mai interesante.

Arămas însă această amintire senină, de neșters, care revine din când în când, proaspătă și vie ori de câte ori se ivește prilejul să retrăiesc cu nostalgie evenimentele pescărești din trecut. A fost minunat pe atunci, atât de frumos și liniștit, fără internet, fără telefoane mobile, iar anii au trecut pe nesimțite. Voi încerca să însemnez și în acest număr al minunatului nostru ziar local "Hrvatska Grančica" câteva dintre pășunile mele din anii fragezi ai copilăriei, unele plăcute și altele poate mai puțin plăcute, însă toate trăite la intensitate maximă și cu o dragoste fidelă pentru acest minunat sport.

Aflat la vârsta adolescenței, pescar fără permis de pescuit, dar și cu o frică nemărginită față de paznicul de pescuit și vânatoare din acea vreme, domnul Hațegan Petru, am hotărât să-mi încerc norocul la un pescuit la clean, și, de ce nu, poate chiar și un păstrăv mai răsarit, pescuind la peștișor mic cu linie fixă la fund. Astfel eu puteam sta ascuns după tufișuri în vegetația de lângă malul râului și puteam observa din ce parte își va face apariția domnul paznic, astfel având destul timp la dispoziție pentru a fugi înainte ca acesta să mă prindă.

Cum peștele se găsea din belșug pe vremea când domnul Hațegan Petru era paznic de pescuit și vânatoare, mai ales în zona comunei, dar și în amonte, pe Cheile Carașului, nu a durat mult timp până să pescuiesc doi clenți care se apropiau ușor de pragul de 1 kg, pești pe care i-am învelit imediat cu urzici și i-am ascuns pe malul râului. Când, la un moment dat, am auzit sunetul făcut de motocicletă domnului paznic (avea un IJ 350 pe vremea aceea, foarte zgomotos) îndreptându-se în direcția unde pescuiam eu, am intrat în panică și nu am mai știut ce să iau mai repede cu mine și pe cine să salvez mai întâi, peștii sau undița. Am decis să las peștii acolo, deși în partea cealaltă a râului mai erau ceva pescari pantofari de la oraș, oricum, peștii erau bine ascunși. Am apucat să iau undița și s-o zbughesc de acolo, potrivit proverbului "fuga e rușinoasă, dar e sănătoasă". Am reușit să scap, am ajuns acasă și am lăsat undița la locul ei, însă după vreo două ore am decis să revin la locul faptei, undeva

De acest loc sunt legate primele mele amintiri la pescuit

prin mijlocul comunei, pentru a-mi recupera peștii înveliți în urzici și ascunși într-o tufă de pe malul râului. Am revenit așadar la locul unde pescuisem puțin mai devreme și nu mică mi-a fost surpriza când am observat că acolo se aflau doi dintre pescarii care până atunci pescuiau pe malul opus și care, mai mult ca sigur, observaseră în amănunt toată întâmplarea de mai devreme, și, bineînțeles, capturarea celor doi pești de către mine. Am văzut urzicile din tufișuri răvășite și fără pește în ele și eram sigur că acei hoțomani pantofari de la oraș mi-au furat mie peștele. Însă, ca să mă răzbun, am trecut pe malul opus, am adunat o grămadă de pietre de dimensiuni potrivite și le-am expedit cu ușurință exact în locul unde pescuiau hoțomanii. Voiam să le sperii peștii și să îi pun în imposibilitate de a mai pescui în locul respectiv. Bineînțeles că domnii hoțomani și-au dat drumul la un limbaj cât se poate de vulgar și plin de înjurii la adresa mea, însă le era cu neputință să treacă râul ca să mă oprească. Astfel au început numaidecât să-și adune catrafusele, printre care și pești furați de la mine, și să se pregătească de plecare. În schimb, eu parcă eram mai fericit și mai satisfăcut în acele clipe decât atunci când am capturat acei pești minunați, care ulterior mi-au fost furați. Oricum, știind că a doua zi e o nouă zi din vacanța de vară și mă aștepta o nouă provocare, nu-mi părea rău deloc pentru acei pești.

Pe deplin mulțumit de pășania de mai devreme, am plecat în curtea școlii pentru a juca o miuță cu prietenii,

o altă pasiune de-a mea din timpul copilăriei. Trebuie să recunosc că pe atunci, în afară de pescuit, mai aveam și alte îndeletniciri nevinovate cum ar fi fotbalul, scăldatul, furatul cireșelor și multe altele. Cum marea majoritate a cititorilor ziarului "Hrvatska Grančica" au copilărit la țară, sunt foarte sigur că își dau seama despre ce pasiuni este vorba. În orice caz, nu prea am cunoscut pe nimeni care să nu fi făcut năzbâtiile pe care le-am făcut eu, poate mai puțin pescuitul, unii dintre ei. Trebuie să recunosc, de asemenea, că am avut parte de o copilărie fericită, cu multe peri-peții și cu siguranță mai frumoasă decât cea de care au parte copiii din ziua de azi, cu telefonie mobilă, internet, laptop etc.

Petru Miloș

DE VORBĂ CU PROF. MARIAN B. LUCACELA

După desființarea ciclului gimnazial al școlii din Rafnic, în comuna Lupac mai funcționează totuși două școli cu clasele I-VIII.

"Caz fericit!" - am putea exclama la prima vedere, având ca și comparație situația majorității comunelor din județ unde există cel mult o școală de acest gen. Da, este un caz fericit și pentru că școala din Clocotici (cea despre care vom vorbi aici) a reușit să se mențină în decursul vremii pe lângă școala centrală Lupac și în ciuda efectivelor de elevi din ce în ce mai împuținate.

După mai bine de o lună de la începerea noului an școlar am dorit să aflăm care este situația actuală a Școlii Gimnaziale Clocotici, așa că l-am rugat pe profesorul Marian Lucacela să ne ofere detalii în acest sens.

Multe școli din județ reclamă sumele mici care le sunt destinate pentru întreținere și modernizare. Cum se prezintă la acest capitol școala pe care o coordonați?

În ceea ce privește fondurile pentru investiții școlare, din păcate, în loc să crească, sunt anual din ce în ce mai diminuate. Totuși, în această privință, de un extraordinar ajutor ne sunt părinții elevilor, datorită cărora școala din Clocotici este în fiecare an școlar igienizată, întreținută și modernizată. Pe lângă acest sprijin al părinților, s-a conturat din ce în ce mai bine și colaborarea dintre școală, biserică, primărie și Ambasada Croației din România. Spre exemplu, în urmă cu câțiva ani, cu ajutorul parohului Dobra Petar s-a modernizat mobilierul școlar, iar cu ajutorul primarului Vlasici Marian într-un singur an școlar au fost executate numeroase lucrări, printre care și cele de întreținere și modernizare a clădirii școlare, pornind de la schimbarea în totalitate a țiglei de pe acoperișul clădirii, până la modernizarea sistemului de încălzire al unității școlare. Cu sprijinul Ambasadei Republicii Croația, dar și ca rezultat al înfrățirii primăriei Lupac cu cea din Zmijavci din Republica Croația, s-a construit un punct

Prof. Marian B. Lucacela

sanitar modern în incintă, iar curtea școlii a fost asfaltată.

Cunoaștem cu toții situația economică dificilă din zonă. Lipsa unui loc de muncă a determinat multe familii tinere să-și mute domiciliul în străinătate, fapt care a dus inevitabil și la o scădere a numărului copiilor din satele noastre. Cum a resimțit școala din Clocotici acest impact?

Paradoxal, la școala din Clocotici efectivele de elevi sunt într-o creștere anuală constantă, ceea ce ne onorează. Începând cu anul școlar curent, cu ajutorul părinților din localitățile Rafnic și Vodnic, am reușit ceea ce cu câțiva ani în urmă nu ar fi fost în stare să-și imagineze nici cei mai optimiști profesori - după un deceniu de predare în regim de simultaneitate, la clasele a V-a, a VI-a și parțial la clasele a VII-a și a VIII-a, procesul instructiv-educativ se desfășoară în condiții normale de predare. După estimările noastre, școala din Clocotici are la ora actuală la ciclul gimnazial peste 95 % din totalul elevilor din Rafnic, iar după reacțiile părinților, pare se că în viitorul apropiat vom avea din ce în ce mai mulți elevi și din Vodnic. Mai în glumă, mai în serios, am fost întrebat și de câteva familii din Lupac și Nermed dacă există posibilitatea ca acestea să - și transfere copiii la noi în școală. Acest lucru este rezultatul unei munci de echipă îndelungate a person-

alului didactic calificat, care a făcut ca această școală să fie din ce în ce mai puternică și mai atractivă pentru părinți și elevi, atât din punctul de vedere al procesului instructiv-educativ, cât și al celui administrativ.

Școala din Clocotici este prima școală din comuna Lupac unde s-a renunțat la predarea limbii franceze în favoarea limbii engleze. Efortul nostru depus cu zeci de ani în urmă a creat în acest sens și un precedent pentru introducerea predării limbii engleze și la Școala din Rafnic.

Totuși, centrul școlii este la Lupac, nu la Clocotici...

Este bine că mi se dă ocazia să fac precizări și cu privire la acest aspect. În anul 1995 apare o lege a învățământului care defavoriza multe școli cu efectivele reduse de

elevi. Din fericire pentru multe generații de elevi, această lege a fost uitată timp de 12 ani, iar până în anul școlar 2007 toate școlile cu clasele I-VIII din comuna Lupac, și nu numai, funcționau independent una de cealaltă. Din acel an, însă, se pun în aplicare prevederile articolului 7 din Legea învățământului nr. 84/1995, care prevede că doar unitățile de învățământ cu minimum 200 de elevi sau cu minimum 100 de preșcolari sunt instituții publice cu personalitate juridică, iar celelalte se reorganizează ca structuri ale acestora. Cum la școlile din comuna Lupac nu exista nicio școală cu minimum 200 de elevi sau 100 preșcolari, acestea trebuiau comasate cu o școală din mediul urban. Mai puțin este cunoscut că și de această dată un mare avantaj pentru noi la constituit faptul că majoritatea locuitorilor comunei Lupac sunt de naționalitate croată, iar mutarea elevilor în școli din oraș ar crea mari probleme în privința studierii limbii materne. De aceea, în sprijinul comunității noastre a fost pus în aplicare alineatul 10 al aceluiași articol care prevede că, în mod excepțional, autoritățile publice locale pot aproba, cu avizul Ministerului Educației și Cercetării, funcționarea ca persoane juridice a unor unități cu un număr mai mic de 200 de elevi sau 100 de preșcolari.

continuare în pag. 6

continuare din pag. 5

Trebuie să înțelegem și faptul că centrul unei școli nu trebuie să fie neapărat în localitatea în care se află clădirea primăriei și a consiliului local al unei comune. În mediul rural acesta se află, de regulă, în centrul administrativ al comunei deoarece acolo sunt cele mai mari efective de elevi. Un astfel de exemplu îl avem la Carașova, unde numărul elevilor, comparativ cu cel din Nermed și labalcea, este mult mai mare.

În cazul școlilor din Lupac și Clocotici situația este diferită, deoarece numărul efectivelor de elevi din aceste două localități este relativ egal. Balanța o pot înclina elevii din Rafnic și Vodnic, celelalte două sate aparținătoare comunei Lupac, care vor opta în favoarea sau defavoarea uneia dintre aceste două școli.

Așadar, pe viitor, locul unde va fi amplasat centrul școlar în comuna Lupac va fi decis de către părinții elevilor din toate cele patru sate aparținătoare. Un cuvânt greu în luarea unor asemenea decizii îl vor avea și autoritățile administrației publice locale, care vor analiza doleanțele părinților elevilor și le vor propune mai departe factorilor decizionali spre aprobare.

Din cele spuse reiese clar faptul că bătălia pentru supremația dintre aceste două școli este încă deschisă. De ce este atât de important care din aceste două școli să fie considerată „centru”?

Locația sau localitatea în care este situat centrul școlilor nu are vreo importanță semnificativă atâta timp cât dascălii ambelor școli sunt calificați și își văd de treabă.

Însă un alt lucru mă frământă și consider că ar trebui tratat cu seriozitate maximă de către toți locuitorii comunei Lupac. Nu este legat de amplasarea centrului școlilor, ci de dispariția inevitabilă, probabil a uneia, sau a ambelor școli gimnaziale ale comunei. Dacă e să luăm în calcul situația statistică a elevilor preșcolari înscriși la grădinițele localităților aparținătoare comunei, cât și realitatea că unii dintre aceștia vor pleca definitiv cu părinți în străinătate sau se vor înscrie în școlile din mediul urban, putem constata cu ușurință că peste câțiva ani, când acești preșcolari vor fi elevi înscriși în ciclul gimnazial, efectivele de elevi ale ciclului gimnazial din cele două școli vor fi sub 40 de elevi per întreaga comună. În aceste condiții ar însemna să dăm dovadă de o naivitate ieșită din comun dacă vom considera că ambele școli gimnaziale au șanse de supraviețuire. Mi-ar plăcea să supraviețuiască ambele școli, dar nu aș fi sincer dacă

Școala din Clocotici

nu aș recunoaște că acest lucru va fi imposibil. Îmi este sincer teamă de inconștiența celor puși să decidă soarta școlilor ca nu cumva să rămânem o comună fără nicio școală gimnazială.

Care dintre aceste două școli credeți că va supraviețui?

Școala din Clocotici a pierdut foarte mulți elevi în perioada în care, datorită efectivelor reduse de elevi, trebuia să recurgă la predare simultană. Însă, prin munca în echipă coordonată de către subsemnatul și profesionalismul cadrelor didactice, prin obținerea rezultatelor bune la diverse examene sau testări naționale, nu numai că am reușit să stopăm acest fenomen de migrare a elevilor în școlile din mediul urban, dar și să atragem elevi spre noi, în defavoarea efectivelor școlii de centru. Odată ce în viitorul apropiat va fi inevitabilă introducerea predării la clasă a disciplinelor în regim de simultaneitate și la clasele ciclului gimnazial ale Școlii din Lupac, soarta efectivelor va fi aceeași cum e și în celelalte școli care fac trecerea la asemenea condiții de predare. Pe lângă această realitate, distanța foarte mică a localității Lupac față de Reșița va fi de această dată un mare dezavantaj și obstacol în stoparea înscrierii elevilor noștri la alte școli din oraș. Evitarea unor asemenea probleme va fi posibilă doar prin schimbarea strategiei de management și cu o deschidere mai mare spre nevoile părinților elevilor, atât din aspectul activităților procesului instructiv-educativ, cât și cel al activităților extracurriculare.

Dacă tot le-ați pomenit, care sunt activitățile extracurriculare organizate de această școală?

În privința activităților extracurriculare la Clocotici există o tradiție culturală unică, care în următoarele decenii cu greu mai poate fi egalată de celelalte școli din comună. Această performanță nu a venit peste noapte sau în ceasul în care ne-am pomenit că e nevoie să atragem cât mai mulți elevi ca să scăpăm în viitorul apropiat

de o eventuală desființare a școlii. Ea este rezultatul unui sacrificiu imens depus de generații de învățători, încă de pe vremea regretatului Vataș Gheorghe, dar și a multor alți directori ai școlii, ca Filca Mihai, de exemplu, care au activat în această unitate școlară. Suntem singura școală din comună în care serbarea de Crăciun este un eveniment cultural remarcabil cu puterea de a atrage și părinți din toate satele învecinate. Pentru realizarea cu succes a unor asemenea activități, la școala din Clocotici lucrează umăr la umăr toate cadrele didactice din școală. Dacă nu se pricep să scrie sau să adapteze o piesă de teatru, atunci ajută la probleme de organizare. În această privință merită menționate și două activități extracurriculare tradiționale unice la care participă și elevii celorlalte școli, atât din mediul rural, cât și cel urban. Este vorba de Balul Tradițional al Șoricilor și de Balul Tradițional al 11unie, activități la care, cu ajutorul formației de elevi instruite de d-l Petru Birta (Mikul), anual sunt descoperite și promovate noi talente muzicale.

Care sunt avantajele financiare ale unui coordonator față de ceilalți profesori din școală?

Salariile profesorilor sunt confidențiale, probabil pentru a nu speria profesorii în devenire, și așa tot mai puțini la număr. Într-adevăr directorii de școli au o indemnizație frumușică la salariul de bază, iar în ceea ce privește profesorii coordonatori, noi încă mai facem muncă în folosul comunității, dar nu ne plângem de acest lucru. În acest sens, efortul nostru nu este unul răsplătit financiar, ci mai degrabă constă în recunoașterea părinților

continuare în pag. 7

KARAŠEVSKI KRIVOLOVCI NA PASTRVE

U vrijeme kad je reprodukcija pastrve najveća, bitno se pojačava i nesavjesna aktivnost krivolovaca iz Karaševa.

Ne velimo, dakle, počinje, nego da se bitno intenzivira jer karaševski krivolovci na ribe su itekako aktivni i za vrijeme cijele godine. Naši krivolovci ne mare što je u nacionalnom parku Semeniceile Carașului na snazi zabranja lovjenja bilo koje vrste riba. Naprotiv, kanjon rijeke Karaša, nepristupačan kakav već jest, pravi je raj za njihova nedjela.

I kako ne bi, kad ribočuvarske službe uopće ne postoje, inspekcijske službe ili policija se uopće ne impliciraju u zaustavljanje ovog fenomena, bez obzira što je u kanjonu rijeke Karaša i športski ribolov strogo zabranjen, a kamoli krivolov. Na izrazito velikom ribolovnom području, uzvodno od Karaševa, preko doline Prolaza i divljeg kanjona pa sve do spajanja Buja i Luke nema nijednog čuvara. Tamo nesmetano haraju karaševski zloglasni krivolovci. Sve je u ovom periodu na njihovoj strani; kiša uglavnom ne pada, smanjen je protok vode, a pastrva za vrijeme mrijestjenja izlazi na krajeve, u plitke vode, i veoma je mirna. Sve u svemu, ohrabrujući, zapravo idealni uvjeti za krivolovce iz Karaševa, koji ne mare što krivolovom pastrve za vrijeme mrijestjenja ubijaju i tisuće mladih riba, čineći zlo i štetu i cjelokupnom ekosustavu.

De vorbă cu prof. Marian Lucacela

continuare din pag. 6

pentru ceea ce facem pentru copiii acestora, în încrederea lor tot mai mare în activitățile noastre. Indemnizația noastră este formată din laudele părinților elevilor, presărate din când în când și cu câte o critică pe măsură la adresa noastră.

Spre final, care ar fi mesajul dvs. pentru cititorii noștri?

Aș dori să atrag atenția tuturor celor puși să decidă destinul școlilor din comuna Lupac, atât autorităților locale, cât și altor factori decizionali competenți, să trateze cu o seriozitate maximă problema supraviețuirii școlilor

U ovom pritoku Karaša pastrva je samo lijepa uspomena

Propis o veličini ulovljene ribe uopće im ne vrijedi jer oni smatraju kako nekoliko malih riba ionako čine jednu veliku.

Velike su razlike između poštenog sportskog ribara i nesavjesnog krivolovca na ribe, objasnio mi je prije nekog vremena Petar Miloš, najpoznatiji sportski ribolovac iz Karaševa. Sportski ribolovac, za razliku od krivolovca, koristi samo dozvoljene načine i tehnike ribolova. On ima svoj kodeks ponašanja, „norme” koje su univerzalno uvažene i prihvaćene. Između ostalog, sportski ribolovac strogo poštuje period mrijestjenja riba i nikad ne peka na određenim zabranjenim mjestima. Više od toga, sportski ribolo-

vac nikad ne lovi previše riba, a nerijetko se događa da vrati ribe u vodu, posebice one koje nemaju odgovarajuću dužinu, poklonivši im život. Konačno, veoma poštuje službeno lice u kontroli, pomaže starim sportskim kolegama ribolovcima u nevolji i uvijek savjetuje mlade neiskusne ribare. Kada je pak riječ o krivolovcima na ribe, oni pljačkaju rijeku svim raspoloživim sredstvima, po danu i po noći, pogotovo po noći i u periodu reprodukcije, a cilj im je uništiti što više riba, kada bi bilo moguće i sve, bez obzira da li su malene ili velike, još mi je rekao ovaj prije spomenuti sportski ribolovac.

Prošle godine, posebice u periodu reprodukcije, karaševski nesavjesni krivolovci su do te mjere ludovali po Kanjonu Karaša, da se tamo sada jedva može opaziti pokoja izolirana malena ribica. Ako odgovarajuće službe i dalje stoje pasivne, onda ne bi bilo isključeno da naši krivolovci skroz počiste rijeku Karaš od ribe, a pastrva ostane samo lijepa uspomena, onako kako je ostala u Cheile Gârliștei, nakon što su karaševski krivolovci prije nekoliko godine nesmetano istrijebili ribe iz tog pritoka Karaša.

Svakodnevna jaka kiša i porast vodostaja Karaša mogli bi donekle zasmetati našim krivolovcima i pomoći nekrivoj ribi da se spasi. No meteorolozi, naime, ustrajno najavljuju suh mjesec studeni, bez kiše.

Daniel Lucacela

Ivan Dobra